

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/104/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118206104
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8118206104.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: H. Y., X.. XX.X.XXXX, L. Y. Š. XX, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66 p r o t i žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35807598, o primerané finančné zadostučinenie a prísl. takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi 240,25 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .

Žalobkyňa m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou z 30.5.2018 sa domáhala podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. primeraného finančného zadostučinenia vo výške 436 Eur na základe toho, že právoplatným rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 12C/268/2016 zo dňa 9.6.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 30.10.2017 bola úspešná ako spotrebiteľka, keďže súd vyslovil bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a vyhovel aj žalobe o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Citovala časť odôvodnenia spomínaného rozhodnutia a poukázala na relutárnu a sankčnú funkciu primeraného finančného zadostučinenia. Žalovaný chcel od žalobkyne získať plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky vo výške 436 Eur (išlo o úrok a administratívny poplatok) a preto uplatnila nárok v tej istej výške, teda vychádzala z ujmy, ktorá jej hrozila, čo je v súlade s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove 7Co/350/2015 zo dňa 31.3.2016.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Uviedol, že primerané finančné zadostučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu a možno ho priznať len vtedy, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Žiadal tiež zohľadniť, že aj žalobkyňa konala v rámci kontraktčného postupu ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásila, že súhlasí s obsahom zmluvy, bola oboznámená so všeobecnými podmienkami a nemá k nim výhrady, ako aj to, že zmluvu uzatvorila vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok. Navyše žalobkyňa so žalovaným uzatvorila 3 zmluvy, takže zmluvné dojednania jej boli známe.

3. Žalovaný tiež uviedol, že na právny vzťah medzi stranami sa aplikujú aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, čo je predpis lex generalis vo vzťahu k zákonu o ochrane spotrebiteľa, konkrétne ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Poukázal aj na článok 5 CSP, v zmysle ktorého zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Žalobkyňa neuviedla, že sama bola s plnením istiny dlhodobo v omeškaní. Cieľom primeraného finančného zadostučinenia je dovŕšenie

ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany nielen jeho deklaráciou. Opätovné sankcionovanie by bolo vzhľadom na predchádzajúce konanie neprimerane prísne. Primerané finančné zadosťučinenie navyše predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy a nie náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo náhradu škody. Priznanie nároku by prichádzalo do úvahy len vtedy, ak porušenie práva už nie je možné napraviť inak, čo nie je tento prípad.

4. V ďalšej časti vyjadrenia žalovaný uviedol, že účelom ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. je generálna prevencia, avšak inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nesmie slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti z existujúcich záväzkovo právnych vzťahov. Skutočnosť, že spotrebiteľ neprejavuje žiaden záujem oboznámiť sa so zmluvnými dojednaniami a pochopiť ich obsah, nemôže byť automaticky na ujmu dodávateľa. Primerané finančné zadosťučinenie má sankčnú funkciu a pokiaľ sa prizná aj subjektu správajúcemu sa ľahostajne, nemôže pozitívne preventívne pôsobiť, čo by spôsobilo ľahostajnosť každého spotrebiteľa, ktorý bude vstupovať do akéhokoľvek právneho vzťahu bez toho, aby sa spoliehal na vlastný úsudok.

5. Napokon sa žalovaný vyjadril aj k výške uplatneného nároku, ktorú považoval za neprimeranú a nespravodlivú, ide o duplicitné uplatnenie a priznanie sumy bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa výšku odôvodňuje výškou administratívneho poplatku a teda s prihliadnutím na spôsobenú materiálnu ujmu, hoci primerané finančné zadosťučinenie má slúžiť na kompenzáciu nemajetkovej ujmy.

6. Žalobkyňa na vyjadrenie žalovaného písomne nereagovala. Nedostavila sa ani na pojednávanie konané dňa 9.11.2018 napriek riadnemu a včas doručenému predvolaniu, pričom svoju neúčast neospravedlnila na rozdiel od žalovaného. Boli preto splnené zákonné podmienky v zmysle § 180 CSP na uskutočnenie pojednávania len za účasti právneho zástupcu žalobkyne.

7. Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalovaného, spisom tohto súdu 12C/268/2015 a zistil tento skutkový stav:

8. Strany uzavreli dňa XX.X.XXXX zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou žalovaný poskytol žalobkyni bezúčelový spotrebiteľský úver 500 Eur za celkové náklady 436 Eur. Tie predstavovali úrok 39,15% ročne (195,75 eur) a administratívny poplatok 240,25 Eur. Žalobkyňa sa zaviazala sumu 936 Eur zaplatiť žalovanému do 23.6.2014. V ten istý deň však strany uzavreli dohodu o plnenie v splátkach, ktorou sumu 936 Eur žalobkyňa sa zaviazala uhradiť v 12 mesačných splátkach po 78 Eur od 23.7.2013.

9. V konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 12C/268/2015 žalobkyňa žalobou z 12.6.2015 sa domáhala určenia, že predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov a žiadala tiež vysloviť neprijateľnú zmluvnú podmienku ohľadom administratívneho poplatku. V žalobe uviedla, že žalovanému doposiaľ uhradila 500 Eur.

10. Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 12C/268/2015-51 zo dňa 9.6.2016 určil, že úver zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX uzavretý medzi stranami je bezúročný a bez poplatkov. Zároveň určil, že zmluvná podmienka v tejto úverovej zmluve uvedená v bode 2 - celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom sú tvorené súčtom úroku vo výške 39,15% ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu vo výške 195,75 Eur a administratívnych nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 240,25 Eur (ďalej len „administratívny poplatok“) predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť 30.10.2017, keďže bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 3Co/163/2016-79 zo dňa 31.8.2017.

11. V odôvodnení rozsudkov bolo uvedené, že v zmluve bola nesprávna výška RPMN a neboli uvedené predpoklady použité pre výpočet RPMN. Súd mal tiež za to, že nesprávna bola aj výška úrokovej sadzby, pretože správne malo ísť o 97,24%, čo vyhodnotil ako neplatný úrok pre rozpor s dobrými mravmi, keďže je neprimerane vysoký. Súd mal tiež za to, že žalovaný nepreukázal zisťovanie bonity žalobkyne a preto citoval ustanovenie § 11 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. so záverom o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Výrok o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky odôvodnil tým, že administratívny poplatok nie je určitý, keďže nie je zrejme aké konkrétne služby, či protiplnenie žalovaný žalobkyni poskytne. Navyše

jeho výška je neprimeraná v porovnaní s bankami, ktoré za poskytnutie úveru požadujú 1 - 2 % z výšky úveru a za správu úveru 3 - 5 Eur mesačne.

12. Súd druhej inštancie si osvojil právne závery Okresného súdu Prešov a navyše uviedol, že v zmluve nebol uvedený ani termín splátok, čo je povinná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z.

13. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

18. K tomuto záveru súd dospel logickým a gramatickým výkladom, keďže nemožno pochybovať o tom, že týmito osobitnými predpismi v zmysle citovaného zákonného ustanovenia sú predpisy slúžiace na ochranu spotrebiteľov. Aj právna úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 a násl. Občianskeho zákonníka pôsobí ako osobitný právny predpis (viď. Občiansky zákonník I. autorov Štefček a spol., vydavateľstvo C.H.Beck str. 459). Logicky spomínané porušenie práva či povinnosti musí súvisieť s normami na ochranu práv spotrebiteľov, veď preto je nárok zakomponovaný do zákona o ochrane spotrebiteľa. Ak by zákonodarca mienil porušenie akéhokoľvek predpisu ako zákonnú podmienku pre úspešné uplatnenie daného nároku, uviedol by to v texte zákonného ustanovenia a použil by inú formuláciu (porušenia práva či povinnosti ustanovenej akýmkoľvek právnym predpisom), ale v zákone jasne vymedzil toto porušenie a nepoužil spomínanú všeobecnú formuláciu.

19. Navyše je potrebné vychádzať aj zo systematického výkladu a v tejto súvislosti posúdiť a vyhodnotiť formuláciu celého ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a vychádzať najmä z jeho prvej vety, v ktorej je jasne uvedené, že spotrebiteľ sa môže proti porušiteľovi jeho práva alebo povinnosti ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa na súde domáhať ochrany svojho práva. Vetu tretiu citovaného zákonného ustanovenia je teda potrebné vykladať aj s ohľadom na znenie tejto prvej vety § 3 ods. 5. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016, v ktorom Najvyšší súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

20. Aj keď súd prvej inštancie zastáva názor, že keďže daný inštitút je satisfakciou pre spotrebiteľa, má slúžiť ako nástroj na odstránenie spôsobenej ujmy spotrebiteľa. To napokon aj vyplýva z dôvodovej správy k citovanému zákonnému ustanoveniu, kde sa uvádza, že finančné zadosťučinenie je záverečným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v prípade, že preventívne pôsobenie neplní svoj účel, aby boli nahradené alebo zmiernené následky. Krajský súd v Prešove ako súd druhej inštancie však s týmto názorom nesúhlasí a vo svojich viacerých rozhodnutiach vyslovil záver, že pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný (napr. uznesenie 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018 alebo 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018). Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd druhej inštancie preto rešpektuje vyslovený právny záver. Keďže žalobkyňa ako spotrebiteľ bola v predchádzajúcom spore v pozícii žalobcu úspešná voči žalovanému, pričom jednoznačne boli konštatované porušenia jej práva ako spotrebiteľa, boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku.

21. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, tú určuje voľnou úvahou súd. Zastáva názor, že pri kvantifikácii nároku musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu.

22. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na právne závery uvedené v už spomínaných rozhodnutiach Krajského súdu v Prešove. Konkrétne odvolací súd vo veci 17Co/17/2018 uviedol nasledovné: „Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej resp. hroziacej ujmy, okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcu. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktne držať ujmy, ktorá žalobcovi objektívne hrozila, resp. ktorá mu vznikla. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany“.

23. Krajský súd v Prešove v rozhodnutí 9Co/50/2018 uviedol, že zadosťučinenie je nárokom, ktorým sa reparujú ujmy nemateriálnej povahy. Tento aspekt vychádza z podstaty tohto nároku, nie je preto možné pri rozhodovaní o ňom brať zreteľ na materiálne prvky. Jeho podstatou nie je sankčná povaha, aj keď zaplatenie je finančné a každé zaplatenie predstavuje finančný úbytok v aktívach osoby, voči ktorej nárok smeruje. Na účely sankcionovania je totiž administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť.

24. V danom prípade sa podľa zistenia súdov v predchádzajúcom spore žalovaný dopustil viacero pochybení, ktorými závažným spôsobom porušil svoje povinnosti ako dodávateľa vo vzťahu k spotrebiteľovi. Na druhej strane súd zohľadnil aj to, že žalobkyňa žiadna ujma či už majetková alebo nemajetková, v dôsledku tohto pochybenia žalovaného nevznikla, keďže úspešne sa domohla určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v čase, keď žalovanému vrátila len istinu úveru. Účelom primeraného finančného zadosťučinenia nie je reparácia, ale predovšetkým satisfakcia pre žalobkyňu a tú súd považuje za dostatočnú a primeranú vo výške administratívneho poplatku, ktorý súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže z odôvodnenia predchádzajúcich rozsudkov nepochybne vyplýva, že za neprijateľnú zmluvnú podmienku súdy považovali len administratívny poplatok. Súd zastáva názor, že určitou satisfakciou pre žalobkyňu je aj predchádzajúci rozsudok a zároveň súd pripomína, že daný inštitút nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne. Súd zastáva názor, že postačujúce pre naplnenie funkcie účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany spotrebiteľa je priznanie nároku vo výške 240,25 Eur, čo zodpovedá výške administratívneho poplatku vo vzťahu, ku ktorému súdy vyslovili neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pokiaľ ide o dohodnutý zmluvný úrok, tento totiž súdy vyhodnotili ako neplatný pre rozpor s dobrými mravmi vzhľadom na jeho výšku, čo však nemožno považovať za porušenie práva spotrebiteľa v zmysle osobitných právnych predpisov, ktoré slúžia na ochranu spotrebiteľských práv. Zároveň súd pri ustálení výšky zohľadnil aj určitú ľahkovážnosť žalobkyne, ktorá do zmluvného vzťahu so žalovaným vstúpila za jasných a zrozumiteľných zmluvných podmienok a to opakovane. Súd preto považoval za dôvodné vyhovieť žalobe len čiastočne a vo zvyšku z vyššie uvedených dôvodov ju zamietol.

25. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol úspešný približne v 1 uplatneného nároku, pokiaľ ide o jeho výšku, ale vzhľadom na to, že

rozhodnutie záviselo od voľnej úvahy súdu, súd považoval za spravodlivé priznať žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania, ale len z prisúdenej istiny.

26. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.